

การพัฒนากระบวนการสอบสวนคดีอาญาของไทย

นางสาวพุกษา เครือแสง และนางสาวรัชดาพร หวลอารมณ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ที่จะวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการสอบสวนคดีอาญาของไทยและเพื่อจะเสนอแนวทางการปรับปรุงพัฒนากระบวนการสอบสวนคดีอาญาของไทย โดยใช้ข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยและการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับกระบวนการสอบสวนคดีอาญาทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน 90 คน จากข้อมูลที่ได้ทั้งหมดเมื่อนำมาวิเคราะห์แล้วพบว่า กระบวนการสอบสวนคดีอาญาโดยพนักงานสอบสวนเพียงลำพัง โดยอำนาจเบ็ดเสร็จไม่มีการตรวจสอบถ่วงดุล อาจเอื้อประโยชน์แก่การประพฤติมิชอบในการปฏิบัติหน้าที่ การรับสินบน การทุจริตคอร์รัปชัน และเป็นปัญหาสำคัญอันส่งผลกระทบต่อความยุติธรรมแก่ประชาชน ดังนั้นประเทศไทยต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนที่มีความรู้ทางด้านกฎหมายและกระบวนการสอบสวนคดีอาญา เข้ามามีส่วนร่วมกับพนักงานสอบสวน เพื่อเป็นการถ่วงดุลอำนาจการสอบสวนและเป็นการตรวจสอบกระบวนการยุติธรรมทางอาญาให้มีประสิทธิภาพ อำนาจความยุติธรรมแก่ประชาชน แทนที่จะให้พนักงานสอบสวนดำเนินการแต่ผู้เดียว ดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

คำสำคัญ: การสอบสวนคดีอาญา, การมีส่วนร่วมการสอบสวนคดีอาญา, กระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย

Development of Thailand Criminal Investigation

Phrueksa Krueasaeng and Ratchadaporn Hualarom

The objectives of this study are to analyze the problems and obstacles of criminal investigation in Thailand and to propose a guideline for Thai criminal inquiry procedure. The acquired data were from secondary sources such as previous research findings and in-depth interviews with 90 participants from both public and private sectors whose work were involved with criminal investigation. After scrutinizingly analyzing the collected data, it was found that the criminal investigation procedure proceeded by investigators alone should be conducted based on the full investigation for the accused. If the investigators have an absolute power to gather evidence and witnesses without balance the power in their duty, this may give opportunity for bribe and corruption. More importantly, this affects the basic rights and justice of human which they expect to receive from the Thai criminal justice process. To achieve the ultimate goal of the criminal justice process, there should be more open opportunities for people with knowledge in law and inquiry procedures to engage in the process and collaborate with the investigators. This participatory inquiry is expected to balance the investigation power, enhance efficiency of the Thai criminal justice procedures and bring fair justice to people instead of letting alone the investigators doing the job like today.

Keywords: Criminal Investigation, Participatory Criminal Investigation, Thai Criminal Justice